

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

Skupina poslank in poslancev

Ljubljana, 23. 02. 2009

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

dr. Pavel Gantar, predsednik

Na podlagi 118. člena Ustave RS in 250. člena Poslovnika DZ RS podpisani poslanci vlagamo

**INTERPELACIJO O DELU IN ODGOVORNOSTI MINISTRICE ZA NOTRANJE
ZADEVE ga. KATARINE KRESAL**

ZARADI:

- 1.) neustreznega izvrševanja 8. točke odločbe Ustavnega sodišča Republike Slovenije št. U-I-246/02-28 (ZIOdiUS246/02) (Ur.l. RS, št. 135/03) in zlorabo ministrstva za politične namene;**
- 2.) ignoriranja izidov referendumu o “tehničnem” zakonu o t. i. “izbrisanih”;**
- 3.) ustvarjanja neenakosti pred zakonom;**
- 4.) očitnega ogrožanja sistema javnih financ vključno z uresničevanjem socialnih dobrin (šole, vrtci, zdravstvo) ter investicijami in plačami vseh, ki so vezani na sistem proračuna zaradi lahkomišelnega ravnanja in sprenevedanja v zvezi z odškodninami za t. i. “izbrisane”.**

Na podlagi 118. člena Ustave RS ter 253. člena Poslovnika Državnega zbora RS podpisani poslanci predlagamo, da Državni zbor Republike Slovenije po končani razpravi o interpelaciji o delu in odgovornosti ministrice za notranje zadeve ge. Katarine Kresal sprejme naslednji

SKLEP:

Ga. Katarina Kresal se razreši s funkcije ministrice za notranje zadeve.

OBRAZLOŽITEV:

1. Neustrezno izvrševanje 8. točke odločbe Ustavnega sodišča Republike Slovenije št. U-I-246/02-28 (ZIOdlUS246/02)

Predlagatelji že na začetku ponovno opozarjamo na zlorabo pojma izbrisani (angleško: "erased"), kadar se ga uporablja brez da bi se relativizirala njegova vsebina - brez narekovajev in t.i., saj se je pojem izbrisani v mednarodni politologiji razvil v zvezi z Baltskimi državami, kjer je bilo po razpadu Sovjetske zveze deset tisočem Rusov dejansko odvzeto državljanstvo. Ravnanje države Slovenije ob njeni osamosvojitvi je bilo povsem nasprotno, saj je kot edina država na svetu v času svojega nastanka vsem svojim prebivalcem ponudila državljanstvo in jih tudi javno pozvala k ureditvi svojega statusa. Uporaba nerelativiziranega (brez "" in t. i.) pojma izbrisani za tiste, ki si statusa niso uredili, kljub temu, da jim je bila ta možnost v Sloveniji izrecno ponujena brez vsakih omejitev, je torej očitno neznanstvena in grobo zavajajoča. Vsaj tako neprimerna, neznanstvena in v bistvu še bolj grobo zavajajoča pa je uporaba pojma izbris, saj je šlo izključno za prenos iz enega registra v drugi. Ker je šlo le za prenos iz registra oseb s stalnim prebivališčem v register tujcev brez stalnega prebivališča, bi bil tudi namesto "izbrisani" ustrežnejši izraz "prenešeni". V interpelaciji zaradi razumljivosti uporabljamo v javnosti uveljavljene pojme, vendar tako, da je kar najbolj poudarjena njihova relativizacija – z uporabo narekovajev in t. i. hkrati.

- Po 114. členu Ustave Republike Slovenije je vsak minister odgovoren za delo ministrstva, ki ga vodi. Tudi ministrica za notranje zadeve g. Katarina Kresal je v skladu s 104. členom ustave ob imenovanju za ministrico pred poslanci v Državnem zboru Republike Slovenije izrekla prisego, ki se glasi: » Prisegam, da bom spoštovala ustavni red, da bom ravnala po svoji vesti, in z vsemi svojimi močmi delovala za blaginjo Slovenije.« Ministrstvo za notranje zadeve je v zvezi s tako imenovanimi »izbrisanimi« večkrat delovalo zmedeno in kontradiktorno že v času prejšnjih vlad, v katerih je sodelovala LDS.

Ustavno sodišče Republike Slovenije je z odločbo številka U-I-246/02-28 dne 3. aprila 2003 ugotovilo, da je »Zakon o urejanju statusa državljanov drugih držav naslednic nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 61/99 in 64/01) v neskladju z Ustavo RS, ker državljanom drugih republik nekdanje SFRJ, ki so bili 26. 2. 1992 izbrisani iz registra stalnega prebivalstva, od navedenega dne ne priznava stalnega prebivanja«. Ustavno sodišče je nadalje v 2. in 3. točki izreka ugotovilo, da 1. člen tega zakona ni v skladu z Ustavo RS ter da bi moral zakon omogočati tudi pridobitev statusa stalnega prebivališča tistim, ki jim je bil izrečen ukrep prisilne odstranitve tujca iz države na podlagi 28. člena Zakona o tujcih (Uradni list RS, št. 1/91-I in 44/97). Ustavno sodišče je v 7. točki izreka določilo šest mesečni rok za odpravo ugotovljenih nepravilnosti. V 8. točki pa je določilo naslednje: »Z dovoljenjem za stalno prebivanje, izdanim na podlagi Zakona o urejanju statusa državljanov drugih držav naslednic nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji ali na podlagi Zakona o tujcih (Uradni list RS, št. 1/91-I in 44/97) ali na podlagi Zakona o tujcih (Uradni list RS, št. 61/99) se ugotavlja stalno prebivanje državljanov drugih republik nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji od 26. 2. 1992 dalje, če so bili tega dne izbrisani iz registra stalnega prebivalstva. Ministrstvo za notranje zadeve jim mora po uradni dolžnosti izdati dopolnilne odločbe o ugotovitvi njihovega stalnega prebivanja v Republiki Sloveniji od 26. 2. 1992 dalje.«

Ministrstvo za notranje zadeve je že pred petimi leti pridobilo pravno mnenje, ki ga je podpisalo več kot deset najuglednejših strokovnjakov s področja ustavnega prava. Po tem mnenju izdaja odločb v upravnem postopku zgolj na podlagi odločbe ustavnega

sodišča ni dopustna, ampak je ustrezna podlaga skladno s četrtem odstavkom 153. člena ustave (ter 155. členom ustave) lahko samo zakon. Toda ministrstvo se je namesto zakona, s katerim bi enotno in celovito uredilo problematiko, zajeto v odločbi ustavnega sodišča, odločilo za pravni precedens in predlagalo ureditev te problematike v dveh zakonih. S tako imenovanim tehničnim zakonom naj bi določili obliko izvršitve odločbe ustavnega sodišča za tiste, ki jih zajema 8. točka odločbe ustavnega sodišča številka U-I-246/02-28, s tako imenovanim sistemskim zakonom pa za vse ostale. Ministrstvo je tako ravnalo kljub opozorilom številnih najuglednejših strokovnjakov s področja ustavnega prava, da bosta na ta način nastali dve kategoriji upravičencev, kar je z vidika ustavnega načela enakosti pred zakonom zagotovo sporno. Tudi pri izdelavi zakonov je prišlo do ravnanja, ki je v očitnem neskladju z etiko javnih uslužbencev ter tudi v nasprotju z načeli, ki urejajo področje javnih naročil in javnih financ. Tako je javnost šele kasneje izvedela, da je bil med zunanjimi svetovalci, ki so sodelovali pri pripravi zakonodaje, za katero so se kasneje tudi mnogi na strani takratne in sedanje oblastne koalicije priznali, da je bila »neustrezna in nepotrebna, torej slaba«, tudi pravni zastopnik tako imenovanih "izbrisanih" mag. Matevž Krivic. Za svoje delo naj bi takrat po javno objavljenih informacijah prejel vsaj 350.000 tolarjev oziroma 1500 evrov. Ministrstvo je vse do sprejema tako imenovanega tehničnega zakona o t.i. "izbrisanih" v Državnem zboru RS vztrajalo pri trditvi, da je tak zakon nujno potreben za zakonito izdajo odločb. Takšna stališča je zagovarjal tudi še potem, ko je Državni svet RS na sporni zakon izglasoval veto ter ob ponovnem glasovanju v Državnem zboru RS. Potem, ko je bil zakon po odločilnem vetu ponovno izglasovan in je bila v zvezi z njim vložena zahteva 30 poslancev za naknadni zakonodajni referendum, pa je zacele spreminjati svoja stališča in večkrat napovedal izdajanje odločb brez zakonske podlage.

Kljub nedvoumnemu izidu referendumu je leta 2004 ministrstvo izdalo okoli 4000 odločb, ob tem pa se je jasno pokazala pravna spornost takega početja. Več sto odločb se je namreč vrnilo neprevzetih. Še bolj pa bode v oči dejstvo, da se je na destine odločb vrnilo zato, ker so bnili poslani na neobstoječe naslove in tudi neobstoječim osebam.

Mnogi oficirji in uslužbenci JLA, ki so v pričakovanju napada JLA na Slovenijo pošiljali svoje družine v druge republike nekdanje Jugoslavije ob odhodu niso odjavili stalnega prebivališča, čeprav so odhajali za daljša obdobja oziroma z namenom izselitve. Odjavi so se izognili zavestno, saj bi sicer postalo očitno, kaj JLA pripravlja. Tudi kasneje, ob (dez)organiziranem umiku osebja JLA iz Slovenije odhajajoči praviloma niso urejali svojih odjav. To je dodaten argument za pomislek, kakšna krivica naj bi se nekomu zgodila zgolj zaradi prenosa iz enega registra (oseb s stalnim prebivališčem) v drugi (tujcev brez stalnega prebivališča), pa tudi za premislek o demagoškem operiranju z velikim številom otrok, ki ga zavzema uradna številka. Sedaj pa naj bi na tem početju, ki je v bistvu pomenilo grobo kršitev takratne zakonodaje, temeljila pravica do odškodnine!

Vzporedno s tem dogajanjem so potekala pogajanja o ustavnem zakonu, saj sta se tako takratni predsednik države pokojni dr. Janez Drnovšek kot tudi takratni predsednik Državnega zbora g. Borut Pahor strinjala, da je sprejem ustavnega zakona najboljša rešitev. Uspešna pogajanja, v toku katerih je bilo kompromisno besedilo ustavnega zakona že napisano, je na koncu prekinil takratni predsednik vlade g. Tone Rop, ker je očitno podlegel političnemu pritisku radikalcev.

Pogajanja o ustavnem zakonu je najprej v okviru ministrstva za notranje zadeve in vlade, kasneje pa v okviru parlamenta praktično ves čas svojega mandata poskušala oživiti prejšanja koalicija pod vodstvom SDS, vendar je naletela na ideološko povsem naglušna ušesa. V drugi polovici mandata je zato Vlada Janeza Janše sama oblikovala končno besedilo osnutka ustavnega zakona in ga vložila v parlamentarno proceduro, ki pa do konca mandata ni bila končana kljub temu, da je leta 2006 s posebnim pismom Državnemu zboru vladni osnutek ustavnega zakona podprl tudi dr. Janez Drnovšek in pozval k pogajanjem o vladnem predlogu ustavnega zakona in k njegovemu dokončnemu sprejemu v kompromisni obliki kot dokazu politične modrosti

Zakaj so Zares, SD in LDS blokirale sprejem ustavnega zakona o t. i. "izbrisanih", je postalo očitno že v prvih 100 dneh po njihovem prevzemu vlade. Visoki funkcionar iz vrst stranke Zares, g. Ivo Vajgl je že nekaj tednov po oblikovanju nove vlade odletel v

Beograd na uraden obisk, v okviru katerega je javno spregovoril o načrtih koalicije v zvezi s t. i. "izbrisanimi". G. Ivo Vajgl je prav v Beogradu napovedal izdajo odločb in izplačilo odškodnin t. i. "izbrisanim".

Že dan po objavi škandaloznih napovedi funkcionarja Zares g. Iva Vajgla v Beogradu o izdaji odločb in izplačilu odškodnin t. i. "izbrisanim" se je izkazalo, da so očitno utemeljene in da jih na MNZ razumejo kvečjemu kot politično navodilo. Državni sekretar MNZ g. Goran Klemenčič je namreč uradno potrdil, da vprašanje t. i. »izbrisanih« na ministrstvu že rešujejo in da se bodo držali odločbe ustavnega sodišča »kot pijan plota«.

Konec januarja pa se je pokazalo, da je ministrstvo v tem času v resnici pripravljalo celo političen projekt napihovanja števila volivcev strank tranzicijske levice na račun davkoplačevalcev. **MNZ je namreč objavil podatke, po katerih naj bi t. i. "izbrisanih" ne bilo 18.305, kar je bila uradna številka MNZ in tudi t.i. "izbrisanih" vse doslej, ampak naj bi jih bilo kar 25.671.** V oči bode dejstvo, da je po tem zadnjem(?) napihovanju številka skoraj natančno dvakrat večja, kot je bila razlika v številu prejetih glasov med SDS in SD na zadnjih volitvah.

Po dosedanjih podatkih je bilo t. i. "izbrisanih" 18.305. S tem podatkom je operirala že Ropova vlada, ponovno je bil preverjen tudi leta 2005. Pojasnila, da takratni informacijski sistem ni omogočal natančnega štetja, so najmanj vprašljiva, če že ne naravnost smešna, saj je MNZ že takrat razpolagalo z najmodernejšo informacijsko tehnologijo. Poleg tega je tolikšno število spisov mogoče tudi fizično prešteti v samo nekaj urah. Zato je očitno, da je drastično povečanje števila t. i. "izbrisanih", v prvi vrsti rezultat interesov in ukrepov sedanje vladne koalicije, ki jih v MNZ izvaja ministrica Katarina Kresal, predsednica LDS.

Drastično večanje števila t. i. "izbrisanih" in hkratna napoved ministrice Katarine Kresal, da bo Ministrstvo za notranje zadeve v naslednjem mesecu pričelo z izdajanjem odločb t. i. "izbrisanim" kar brez vsake zakonite podlage, lahko torej razumemo izključno kot ukrepanje za zagotavljanje bodočih zanesljivih volivcev strank tranzicijske levice.

Seveda bodo račun za plačali davkoplačevalci oziroma vse državljanke in vsi državljani Slovenije. Ministrica Kresalova zavajajoče zatrjuje, da izdaja odločb t. i. "izbrisanim" ni povezana z odškodninami. To je popolna neresnica, saj se je prvi tak primer na sodišču že končal v korist vlagatelja zahteve A. Todorovića. Izdane odločbe t. i. "izbrisanim" bodo v vsakem primeru služile kot dokazilo v postopku odškodninskih tožb pred sodišči, ki so jih ali pa jih še bodo t. i. "izbrisani" vložili. Najvišji že vloženi posamezni zahtevki dosegajo vrtoglave vsote do 980.000 EUR. Tudi če sodišča del teh zahtevkov zavrnejo, bodo stroški tako neprimerne in z vidika nadaljnega razvoja Slovenije brezvestno lahkomišelnega pristopa ustvarjanja novih volivcev strank tranzicijske levice izjemno visoki, saj bodo obsegali:

- stroške izdaje odločb,
- stroške sodnih postopkov neposredno in posredno (sodišča so že sedaj prezasedena in nekateri v drugih postopkih bodo na svoje ustavne pravice čakali še dlje oziroma zaman), skozi vse sodne instance,
- stroške izplačila odškodnin.

2.) nedemokratskega ignoriranja izidov referendumu o "tehničnem" zakonu o t. i. "izbrisanih"

Državni sekretar MNZ g. Goran Klemenčič je ob potrditvi, da vprašanje t. i. »izbrisanih« na ministrstvu že rešujejo in da se bodo držali odločbe ustavnega sodišča »kot pijan plota«, izjavil še nekaj, ob čemer bi moralo po hrbtu zmraziti vsakogar, ki si želi Slovenijo kot demokratično državo. Dejal je, da »zoper to rešitev ne bo mogočih kakšnih pravnih sporov, kot je na primer referendum«...! Neposredno odločanje edinega nosilca oblasti v demokraciji in s tem neposredno uresničevanje temeljnega ustavnega načela - oblasti ljudstva - je torej po definiciji sedanje vlade »pravni spor«, torej neprijeten zaplet, ki se mu je nujno izogniti.

V resnici prav vse napovedano ravnanje MNZ predstavlja popolno negacijo edine nedvoumno izražene volje ljudstva, ki je po ustavi edini nosilec oblasti. Sedanje

ravnanje ministrice Katarine Kresal oziroma ministrstva je po svoji vsebini v bistvu namreč prav to, kar je leta 2004 na referendumu o t. i. "tehničnem" zakonu o t. i. "izbrisanih" z velikansko, kar 94,6% večino zavrnilo ljudstvo na referendumu. Edina sprememba od takrat je drugačno število, o katerem govori MNZ – namesto 18.305, sedaj kar 25.671. Toda prav napihnjeno število t. i. "izbrisanih" bi vsak razumen in do volivcev odgovoren politik razumel kvečjemu kot dodaten razlog za bolj previden pristop, za posamično obravnavo primerov brez podeljevanja "dokumentov in odškodnin" (Ivo Vajgl, Beograd 2008) kar počez, predvsem pa bi demokrat voljo ljudstva upošteval kot bistven element pri svoji odločitvi. S tega vidika je danes bolj kot kadarkoli aktualno strokovno pravno mnenje, ki ga je o tej problematiki zapisal nekdanji **ustavni sodnik, predsednik Ustavnega sodišča Republike Slovenije v času od 25. 4. 1994 do 24. 4. 1997 ter soavtor Temeljne ustavne listine in Ustave Republike Slovenije – in to prav poglavja o človekovih pravicah!** – prof. dr. Tone Jerovšek:

«Država je preplet različnih družbenih in socialnih skupin ter njihovih interesov, ki jih je potrebno zelo občutljivo usmerjati. Ljudje pričakujejo, da njihove kolektivne interese, ki zagotavljajo možnost sožitja, usmerja politika in institucije države. Sposobnost politike in institucij pa je, da zaznavajo meje, do kje se vodenje države ujema s pričakovanji ljudi in od kod dalje delovanje politike, institucij in strankarskih ideologij presega tisto, kar so ljudje še pripravljene tolerirati. Če se meja tolerance preizkuša na vprašanih, ki so obremenjena z občutljivimi dogodki in živimi spomini slovenskega osamosvajanja, in se tisti, ki mu niso bili naklonjeni ali celo delovali proti, pojavijo z ogromnimi odškodninskimi zahtevki proti sorazmerno slabo plačanemu delavstvu, in k upravičenosti tega poziva tudi del politike, smo na robu nevarnega igranja s potrpljenjem ljudi. Še posebej zaskrbljujoče je, če je namig za take zahtevke in izsiljevanja povzročen z odločbo Ustavnega sodišča, ki s svojo pravno neutemeljeno odločitvijo z enim zamahom razreši osemnajst tisoč primerov, ki niso enaki, pač pa so zelo različni. Če bi bila odločba pravno korektna, je na vseh primerih sploh ni mogoče uporabiti. Sporno vprašanje, ki je bilo predmet ustavne presoje, je preveč občutljivo, še zlasti zaradi nekaterih odprtih vprašanj razmerij med veljavnimi ustavnimi določili ter njihovo razlago in uporabo v praksi, da bi lahko sodišče šlo mimo skrajno zadržane presoje.

Ministrstvu za notranje zadeve je bilo z odločbo Ustavnega sodišča RS ukazano, da mora po uradni dolžnosti izdati "izbrisanim" dopolnilne odločbe o ugotovitvi stalnega prebivanja v Republiki Sloveniji od 26. februarja 1992 dalje. To "ustavno pravico" je Ustavno sodišče priznalo in utemeljilo kot posledico kršitve načela enakosti in načela pravne varnosti kot enega od načel pravne države iz 2. člena ustave. Formirati se je dalo le tako, da se ni ugotovilo, kakšno dolžnost so imeli "izbrisani" po 13. členu Ustavnega zakona, in ne da bi se ugotovilo, ali so izrabili vse pravne možnosti, ki so jih po predpisih imeli. Z omenjenim členom smo ob nastanku države Republike Slovenije v Evropi najbolj radodarno podarili vsem Neslovincem iz drugih republik bivše države, da se lahko z ustrežno vlogo odločijo za slovensko državljanstvo ali za tujce s stalnim prebivališčem ali za nič od tega, če v novi državi ne želijo ostati. Sam sem bil eden od piscev tega ustavnega zakona.

Je bilo torej pravno dopustno in sploh možno narediti "izbrisane" na temelju posledic, ki so nastale zaradi nespoštovanja našega prava ali zaradi opustitve pravnih procesnih možnosti, ki so jih imeli? Ne! Narejeni so bili, ko je Ustavno sodišče nepravilno ugotovilo neustavnost 81. člena Zakona o tujcih, ki je vključen v 13. člen Ustavnega zakona za izvedbo Temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti RS in ima s tem rang ustavnega zakona, ki ga Ustavno sodišče ne more presojeti. Še zlasti, ker gre za akt nastanka naše države. Za Ustavno sodišče je zato 81. člen nedotakljiv.

Kaj določa 13. člen Ustavnega zakona? *"Državljeni drugih republik, ki so na dan plebiscita o neodvisnosti in samostojnosti RS 23. decembra 1990 imeli prijavljeno stalno prebivališče v RS in tukaj tudi dejansko živijo, so do pridobitve državljanstva RS po 40. členu Zakona o državljanstvu RS oziroma do izteka rokov iz po 81. členu Zakona o tujcih izenačeni v pravicah in dolžnosti z državljani RS, razen v primerih iz 16. člena tega zakona."* Ta je določil, da so osebam, ki ob uveljavitvi tega zakona nimajo državljanstva RS, ob dejanski vzajemnosti, do ureditve pravic tujih oseb glede nepremičnin, zajamčene lastninska pravica in druge stvarne pravice na nepremičninah v obsegu, ki jih imajo ob uveljavitvi tega zakona. Tisti, ki so po 40. členu Zakona o državljanstvu želeli dobiti državljanstvo, so zato vedeli, oni drugi pa niso vedeli, da si

morajo po istem členu zakona urediti status tujca s stalnim prebivanjem, če želijo tu ostati. Zapositi za enega od teh statusov je bila torej nesporna dolžnost vseh državljanov drugih republik in tudi nekaterih Slovencev, ki so dotlej živeli v drugih republikah in tu svojega statusa niso uredili. Seveda mnogi te zakonske možnosti niso mogli uveljaviti, ker jih v državi sploh ni bilo in jih še danes ni.

Pristojna državna uprava je torej zakonito in povsem pravno sklepčno ugotovila, da tisti, ki niso prosili za ureditev svojega državljanskega ali tujskega statusa, ne želijo živeti v naši državi ali da jih tu sploh ni. Dolžna je bila temu ustrezno urediti Register stalnega prebivalstva. Država bi jih morala celo opozoriti, da z neurejenim statusom tu ne morejo živeti, ker nobena urejena država ne more trpeti prebivalcev, ki v razmerju do nje ne želijo biti ne tič ne miš in brez vsakih obveznosti do nje. Cela vrsta teh ljudi se je do države in njenih institucij obnašala arogantno in taktizirala, ali bo zgodba o Sloveniji kot državi postala resničnost.

Da je Ustavno sodišče naredilo "izbrisane" je bilo potrebnih več protiustavnih in nezakonitih manevrov. Najprej ugotoviti neustavnost 81. člena Zakona o tujcih, ki je del Ustavnega zakona in ni v presoji Ustavnega sodišča. Zamolčati dejstvo, da so bili po Zakonu o tujcih in po 13. členu Ustavnega zakona dolžni vložiti vloge (do izteka rokov po 81. členu) in si urediti enega od ponujenih statusov. Zamolčati ustavno možnost iz 157. člena ustave, ki določa: *"Če ni zagotovljeno drugo sodno varstvo, odloča v upravnem sporu pristojno sodišče tudi o zakonitosti posameznih dejanj in aktov, s katerimi se posega v ustavne pravice posameznika."* Če je namreč komu organ z nezakonitim dejanjem npr. odvzel voziško dovoljenje ali kakšen koli drug dokument brez izdaje upravnega akta ali odklonil sklenitev delovnega razmerja, ker so ga nezakonito izbrisali iz ustreznih evidenc, bi lahko takoj vložil tožbo na Upravno sodišče, in to bi mu moralo zagotoviti vzpostavitev prvotnega stanja, če bi seveda ugotovilo, da je oseba izrabila zakonite možnosti in da ji je kršena kakšna ustavna pravica. Po tej edino zakoniti poti, ko se v ugotovitvenem in dokaznem postopku obravnava vsak primer posebej, se seveda ne da skriti državljanov bivših republik, ki so pred in po desetdnevni vojni zapustili državo, ob odhodu celo grozili in si morda nekateri umazali roke s

kaznivimi dejanji. Tudi vse te je naredilo Ustavno sodišče za žrtve, ki so jim kratene ustavne pravice.

Ustavno sodišče ni imelo tudi nobene pravne podlage za ugotovitev neustavnosti zakona zaradi neobravnave vlog in za ukaz vpisa za nazaj, ker ima vsaka stranka zagotovljeno zakonito pravno pot, ki je v Zakonu o splošnem upravnem postopku že od leta 1930 predpisana za primere, ko državni organ ne odloči o zahtevku stranke. Prizadetemu daje pravico, da se pritoži, oziroma toži zaradi molka organa, če o njegovem zahtevku ni bilo odločeno, ker je vzpostavljena zakonska fikcija, da je bil njegov zahtevek zavrnjen. Od tu naprej pa je dovoljena še ustavna pritožba, če je bila izčrpana prej omenjena pravna pot in so prizadete ustavne pravice.

Tej skupini je Ustavno sodišče naredilo poseben nezakoniti bypass, da bi se na nezakonit privilegiran način izognili daljši zakoniti pravni poti, ki so jo imeli in jo še danes imajo, če njihove vloge niso bile obravnavane. Posamezne tovrstne vloge, ki se morajo reševati po tej pravni poti, so bile in so še danes na Ustavnem sodišču. Da ima tako možnost vsak prizadeti, smo v nekaj konkretnih postopkih na Ustavnem sodišču opozorili in o zahtevkih odločili že v letu 1994. Samo upamo lahko, da bo Ustavno sodišče sedaj na temelju ustavno zagotovljene enakosti in zaupanja v pravo – njihove odločbe naredilo (nezakonit) obvod tudi pet tisočim še čakajočih na denacionalizacijo, ki pa so vloge pravilno vložili pred dvanajstimi leti, in bo odredilo sodiščem ali pravosodnemu ministrstvu, naj izda odločbe in lastnikom nazaj vpišejo nezakonito izbrisano – ukradeno lastnino. Seveda enako pričakuje na tisoče delavcev, ki so po lastnem mnenju nezakonito izgubili delo in jih je potrebno z eno ustavno odločbo, ne glede na to, ali so med njimi kakšne razlike, vpisati nazaj med zaposlene.

Odločba Ustavnega sodišča je prišla političnim demagogom, ki izgorevajo za človekove pravice nekaterih, drugim pa jih, če se jim le da, teptajo, zelo prav. Njene posledice bodo daljnosežne, za ugled Ustavnega sodišča pa so že danes katastrofalne. Ne verjame ji nihče, ker je pravno nevzdržna, razen slepcev in sleparjev. Realizacija odločbe je seveda naletela na odpor. In ko so nezadovoljni hoteli preveriti za njih

nesprejemljiv zakonski način njene realizacije na referendumu, so demagogi zagnali vik in krik, saj o ustavnih pravicah ni referendumov. Ko niso mogli z nadaljnjimi manevri pred Ustavnim sodiščem tega preprečiti, so isti varuhi človekovih pravic v Državnem zboru terorizirali njihovega predsednika, ki ni hotel pristati na kršitve poslovnika, katere bi omogočile dosego cilja. Pri tem ne moremo mimo zgroženosti nad medijsko podporo tistim, ki so grobo kršili ustavo, zakon in poslovnik. Razmere so eskalirale do te meje, da je moral poziv k spoštovanju ustave uporabiti celo zadržani in preudarni predsednik republike, ki je moral zaščititi tudi predsednika parlamenta. Kdor ob vsem tem ne vidi poskusov razkroja demokracije in institucij, bo seveda mirno spal. V načrtu je torej bilo, da je potrebno v predvolilni čas vreči velike parole in gorečo privrženost človekovim pravicam. Odločba je bila zato idealna. Kdor se ji bo uprl, bo ksenofob in za nabiranje volilnih glasov na njihovih hrbtih bo odlično gojišče. Že zdaj se vidi, da se ta igra ne bi izšla.

Zgodilo se je namreč ljudstvo.

Minister, ki izdaja odločbe, je verjetno za to, da so se zgodili "izbrisani", še najmanj kriv. Seveda pa ravna povsem nezakonito, ker izdaja odločbe, dokler se niso končali zakonodajni in referendumski postopki, ki bi dali odgovor, ali sploh in če, kako realizirati in povsem nadgraditi odločbo Ustavnega sodišča, da bi bilo mogoče uresničiti tudi tisto, kar govori predsednica Ustavnega sodišča zadnje dni po medijih.

Tudi če bi bil zakon na referendumu potrjen, problema izbranih ne bi mogel razrešiti, ker je tehnični zakon daleč podnormiran. Potreben je celovit sistemski ustavni zakon, ki bo na ustavni ravni uredil to, česar odločba Ustavnega sodišča tako neselektivno ni smela, in s tem presekal nevarni ples institucij, politikantov, korakajočih in čustev. Pri tem lahko tistim, ki so bili zares nevedni ali zavedeni, ponovno odpre roke za uveljavitev pravic, ki smo jih s 13. členom Ustavnega zakona ponudili vsem, ki so v letu 1991 videli svoj dom in perspektivo v Republiki Sloveniji. O tem sem pripravljen napisati še drugi odstavek v letu 1991 sprejetega 13. člena Ustavnega zakona, ki mora biti za Ustavno sodišče brevir, če ga sprejme Državni zbor.

Če ustavni zakon ne bo sprejet in bo referendum izveden, bo vendarle nadvse pomemben, saj bo sporočil, ali se je ljudstvo, ne krivo ne dolžno, v imenu izmišljenih kršitev ustavnih pravic pripravljeno odpovedati svojim ustavnim pravicam. Letos se nam torej obetajo trojne volitve. “ dr. Tone Jerovšek (2004).

3.) ustvarjanja neenakosti pred zakonom

Predlagatelji se ves čas zavzemamo za dosledno spoštovanje pravnih načel, ki so v demokratični državi samoumevna, zapisana pa so tudi v slovenski ustavi: načelo enakosti pred zakonom in načelo poprave krivic takrat, kadar je bila komu dejansko storjena. Iz tega razloga smo ves čas in še vedno zagovarjali ureditev tega vprašanja z ustavnim zakonom. Ustavni zakon bi omogočal preučitev vseh primerov na enak način – ter s tem dosledno uresničitev načela enakosti pred zakonom, hkrati pa konkretno preučitev vsakega posamičnega primera posebej. To je ključnega pomena zato, ker gre za heterogeno skupino ljudi, obravnava te problematike pa je izjemno občutljiva, saj se po eni strani dotika različnih človeških usod in konkretnih ravnanj teh ljudi ob osamosvojitvi Slovenije, po drugi strani pa temeljnih vrednot slovenske osamosvojitve in torej samih temeljev naše državnosti. Sprejetje ustavnega zakona je nujno zato, ker samo tak pristop onemogoča morebitne naknadne zaplete, zlasti glede izključitve oseb, ki so pod znakom rdeče zvezde kot zadnji okupator na naših tleh napadle samostojno državo Slovenijo, ter glede omejitve oziroma izključitve odškodnin. Opozarjamo, da je že v tem trenutku med odškodninskimi zahtevki tako imenovanih "izbrisanih" tudi izjemno visok odškodninski zahtevk osebe, za katero je mogoče dokazati, da je bila na čelu tankovske kolone nekdanje JLA, ki je med prodorom proti enemu od severnih mejnih prehodov streljala tudi na civiliste, cerkev in stanovanjske hiše. V demokratični državi je nesprejemljivo, da bi takšni špekulanti za svoje početje prejeli kakršno koli odškodnino!

Samo s posamično obravnavo vsakega primera posebej bi se lahko preverilo, kakšno je bilo konkretno ravnanje posameznika v času slovenske osamosvojitve in ali mu je bila torej morebiti dejansko storjena krivica, ter jo skladno z možnostmi tudi popraviti. Mnenje večine pravnih strokovnjakov je, da je takšna individualna obravnava pravno dopustna.

Tudi nekdanja predsednica ustavnega sodišča dr. Dragica Wedam-Lukić je na svoji zadnji tiskovni konferenci potrdila, da ustavna odločba "ne izključuje možnosti individualne obravnave vsakega primera posebej, če se za to vzpostavi ustrezna pravna podlaga". Ustrezna pravna podlaga glede na nedorečenost odločbe ustavnega sodišča pa je lahko le ustavni zakon, zato sta ureditev tega vprašanja z ustavnim zakonom poleg številnih strokovnjakov s področja ustavnega prava in človekovih pravic izrecno podprla tudi nekdanji predsednik LDS, vlade in RS dr. Janez Drnovšek ter nekdanji predsednik državnega zbora in SD ter sedanji predsednik vlade g. Borut Pahor.

S sprejetim ustavnim zakonom bi namreč tudi preprečili možnost izplačevanja drastičnih odškodnin, ki preti, če se v paketu realizira odločba ustavnega sodišča, ki jo zagovarjajo poslanci in stranke trenutne koalicije. Navadni zakon ali izdaja odločb le na podlagi ustavne odločbe (kar je tudi ustavno pravno sporno!) namreč ne daje nobenega zagotovila, da se čez nekaj let ob morebitni podobni sestavi ustavnega sodišča ne ponovi zgodba ustavne odločbe o tako imenovanih "izbrisanih", s katero je bilo neko zakonsko določilo in dejanje kot neustavno opredeljeno kar za celo desetletje nazaj...

Žal ministrstvo za notranje zadeve pod vodstvom ge. Katarine Kresal deluje v povsem nasprotni smeri od tiste, ki so jo kot najboljšo ocenili strokovnjaki s področja ustavnega prava in mnogi najuglednejši politiki. Še več, ga. Katarina Kresal z razdelitvijo t. i. »izbrisanih« na dve kategoriji in različnim ravnanjem glede izdajanja odločb ponavlja eno ključnih napak svojega nekdanjega predhodnika g. Rada Bohinca (SD), saj s tem objektivno vzpostavlja neenakost pred zakonom. Eni bodo prejeli odločbe brez vsake zakonite podlage, drugi odločbe, za katere naj bi bil sprejet poseben zakon in bodo torej izdane na zakonski podlagi. Ob tem naj bi vse pogoje, postopke in drugo določil šele po izdaji prvega paketa odločb naknadno sprejet zakon, kar bo kasnejše prejemnike odločb postavilo v očitno manj ugoden položaj, zato bo kršitev ustavnega načela enakosti pred zakonom še toliko večja. Z zakonom naj bi po napovedih ministrice ge. Katarine Kresal po izdaji prvega paketa odločb tudi omejili možnost za uveljavljanje odškodnine. Že sama napoved omejitve odškodnine z navadnim zakonom je problematična, saj nihče ne more zagotoviti, da čez deset let ob podobni sestavi, kot je bila leta 2003, ustavno sodišče ne bi znova za nazaj razglasilo tovrstno omejitev za

protiustavno, tako kot je to storilo pri sami sporni odločbi leta 2003? Iz tega razloga je omejitev z navadnim zakonom predvsem pesek v oči javnosti, saj bi lahko pravno neizpodbojno to storili le z ustavnim zakonom, o katerem ustavno sodišče ne more in ne sme presojati. Napovedano omejevanje odškodnin z zakonom, ki bo sprejet šele po vročitvi odločb prvi skupini t. i. »izbrisanih« pa kaže tudi na pomanjkljivo pravno znanje ali pa hudo sprenevedanje, saj slovenska ustava izrecno prepoveduje uveljavljanje takih določil za nazaj. Za tistega iz prve skupine t. i. »izbrisanih«, ki bo zahteval odškodnino, bo pač veljalo načelo, da v času vročitve oziroma uveljavitve odločb višina odškodnin ni bila omejena. S tem je ga. Katarina Kresal povzročila neenakost pred zakonom tudi med samimi t. i. »izbrisanimi«.

Dodatno neenakost povzroča izdaja odločb brez zakonite podlage med t. i. »izbrisanimi« in upravičenci do odškodnine po drugi zakonodaji, na primer po zakonodaji v zvezi z žrtvami vojnega nasilja iz obdobja II. svetovne vojne, saj mora tam vsakdo sam začeti postopek, višina odškodnine pa je zelo omejena. Prav tako bo hudo pravno neenakost do vseh ostalih povzročilo izdajanje odločb brez ustavnega zakona in izločitve vsaj tistih, ki so aktivno – z orožjem – sodelovali v napadu na samostojno Slovenijo. Napad na samostojno Slovenijo je bil z vidika slovenskega pozitivnega prava poskus okupacije, napadalci pa okupatorji. Izdajanje odločb brez predhodne izključitve agresorjev je za slovensko pravo precedens brez primere.

Katarina Kresal s polno podporo Zares – LDS – SD torej vzpostavlja stanje, ko bodo zaradi spoštovanja načela enakosti pred zakonom tudi drugi okupatorji iz slovenske zgodovine lahko upravičeno zahtevali odločbe in odškodnine... Neenakost pred zakonom, ki ga s svojim lahkomišelnim in nezakonitim ravnanjem povzroča ga. Katarina Kresal s podporo Zares, LDS in SD, ni torej le očitno protiustavna, ampak je zaradi možnega nagrajevanja okupatorja tudi – ponovno poudarjamo - v nasprotju z naravnim pravom in zgodovinski absurd.

4.) očitnega ogrožanja sistema javnih financ vključno z uresničevanjem socialnih dobrin (šole, vrtci, zdravstvo) ter investicijami in plačami vseh, ki so vezani na sistem proračuna zaradi lahkomišelnega pristopa in sprenevedanja v zvezi z odškodninami za t. i. "izbrisane"

Ga. Katarina Kresal ves čas trdi, da izdajanje odločb ni povezano z odškodninami. S strani predstavnikov ministrstva je bilo celo večkrat rečeno, da o odškodninah v tem trenutku "niti ne razmišljajo". To je popolna neresnica in čisto navadno sprenevedanje. Izdane odločbe t. i. "izbrisanim" bodo v vsakem primeru služile kot dokazilo v postopku odškodninskih tožb pred sodišči. Z izdajo odločb začno na novo teči tudi zastaralni roki. Predlagatelji smo v razpravah o problematiki tako imenovanih »izbrisanih« vsa minula leta opozarjali, da je bistvo zgodbe prav izplačilo odškodnin t.i. »izbrisanim«, vendar so predstavniki sedanje koalicije s SD na čelu praktično ves čas zanikali, da bi bilo to vprašanje sploh posebej pomembno. V začetku poletja 2008 v Državnem zboru Republike Slovenije opravljeno javno predstavitev mnenj o predlogu ustavnega zakona, s katerim bi lahko odškodnine edino pravno neizpodbojno omejili oziroma izključili, so predstavniki teh političnih sil enotno bojkotirali, kot ključni razlog pa navajali prav namen predlagateljev, da "vprašanju odškodnin tako imenovanim izbrisanim dajo neko posebno oziroma preveliko težo". Danes ministrica Katarina Kresal uporablja povsem iste besede... In to kljub temu, da jo predstavniki t. i. "izbrisanih sami vedno znova postavijo na laž, kot pred dnevi na televiziji, ko je eden od t. i. „izbrisanih“ dejal: „Samo obljublajo denar, dobili nismo še nič...“, drugo ga pa očitno ni niti zanimalo. Opozarjamo tudi na uradno zahvalo srbske vlade, objavljene na spletni strani srbskega ministra za diasporo, kjer se g. Ivo Vajglu (Zares) posebej zahvaljujejo, ker je napovedal da bodo t.i. „izbrisani“ dobili „obeštečenje“ ali po slovensko – odškodnine.

Posebej opozarjamo na dejstvo, da ministrica Katarina Kresal namerno zavaja slovensko javnost, ko govori o krivicah, ki da jih je nujno popraviti. To je neizpodbitno razgalila ministrica te iste vlade, ga. Irma Pavlinič Krebs, ki je v odgovoru na vprašanje poslanca mag. Branka Grimsa glede razvpite zgodbe o grobem kršenju pravic t. i. »izbrisanih«, v zvezi s katero je bilo na spletnih straneh Mirovnega inštituta objavljeno

tudi njeno ime, odgovorila, da je t. i. "izbrisanim" pač šlo za izplačila visokih odškodnin. Ob tem je ga. Irma Pavlinič Krebs posebej poudarila: »Ko so pritisk izvajali na oblasti, so si neke stvari morali izmisliti..!«. Primer čiste izmišljotine naj bi bila prav njena zgodba. V tej isti koaliciji torej sami zelo dobro vedo, da so povsem izmišljene celo nekatere najbolj razvpite solzave zgodbice, s katerimi so hoteli t. i. »izbrisani« v očeh javnosti opravičiti svoje visoke odškodninske zahteve ter s pomočjo svojih političnih botrov in njihovih mednarodnih stikov izsiliti izplačilo izjemno visokih odškodnin.

Vsi "varčevalni" ukrepi nove vlade skupaj dosedaj znašajo prihranek kvečjemu nekaj deset milijonov evrov na letni ravni (ob tem pustimo ob strani dejstvo, da je vlada z dvigom trošarin za goriva vse državljanke in državljane dodatno obremenila za nekaj sto milijonov evrov letno...). Zato je v teh kriznih časih zanimivo preračunati, o kakšnem obsegu denarja za odškodnine je sploh mogoče govoriti.

Dosedaj je bilo vloženih že okoli 30 zahtevkov t. i. "izbranih" za odškodnine – pa se izdajanje dokončnih odločb še začelo ni... Nekaj so jih sodišča zavrgla, po dosegljivih podatkih jih ostaja odprtih 26. Najvišji med še aktualnimi je dobrih 980.000 EUR ali po domače skoraj milijon evrov! Ker je ministrstvo pod vodstvom ge. Katarine Kresal ugotovilo, da je število t. i. „izbranih“ 25.671, torej teoretična skupna vsota zahtevkov utemeljenih na odločbah ge. Katarine Kresal in navedenem precedenčnem primeru preseže neverjetnih 25 milijard evrov. Če sodišča po vzoru pozitivne sodbe za Aleksandra Todoroviča v povprečju prisodijo vsakemu zahtevku 17.000 evrov, skupna vsota doseže več kot 430 milijonov evrov. To pomeni, da bi za odškodnine t. i. "izbranim" izplačali nekajkrat več, kot v tem trenutku znaša seštev vseh že sprejetih varčevalnih ukrepov vlade, ki ob tem zahteva zniževanja plač vsem zaposlenim. Nekje bo pač treba vzeti denar za t. i. "izbrane"...!

Tudi če sodišča večino zahtevkov zavrnejo, bodo stroški tako neprimerne in z vidika nadaljnega razvoja Slovenije brezvestno lahkomišelnega pristopa ustvarjanja novih volivcev strank tranzicijske levice izjemno visoki, saj bodo še vedno obsegali:

- stroške izdaje odločb,

- stroške sodnih postopkov neposredno in posredno (sodišča so že sedaj prezasedena in nekateri v drugih postopkih bodo na svoje ustavne pravice čakali še dlje oziroma zaman), skozi vse sodne instance,
- stroške izplačila odškodnin.

Poleg tega se bodo odprla še nekatera druga vprašanja, kot je na primer možnost izplačila vojaških pokojnin za nazaj – z obrestmi vred; kar ima lahko prav tako zelo velik in poguben vpliv na javne finance.

Ob tem poudarjamo, da je Slovenija po ustavi republika in ima torej oblast ljudstvo, ki pa se je na referendumu leta 2004 z izjemno visoko, kar 94,6% večino izreklo proti tako lahkomišelnemu reševanju tega vprašanja. Državljanke in državljani so se namreč dobro zavedali, kaj pomenijo napovedi takratnih članov Ustavnega sodišča, da »nobena odškodnina ni dovolj visoka, ko gre za takšno kršitev človekovih pravic« in kaj pomenijo napovedi takratnega pravnega zastopnika t. i. »izbrisanih« g. Matevža Krivica, ki je napovedal, da bodo zaradi izjemno visokih odškodnin tako imenovanim »izbrisanim« pač morali njihova izplačila razporediti preko več let, ko bo pač manj denarja za šole, bolnice, vrtce, starejše in invalide ter vse druge porabnike denarja davkoplačevalcev.

Katarina Kresal je kot ministrica za notranje zadeve osebno odgovorna za to, da z politikantskim zavračanjem možnosti, da bi se problem t. i. "izbrisanih" pravno in pravično rešil enkrat za vselej z ustavnim zakonom, ogroža sistem javnih financ in proračun Republike Slovenije, saj bo že zaradi postopkov izdaje in tožb, še posebej pa ob izplačilu odškodnin tako imenovanim "izbrisanim", na razpolago bistveno manj denarja za investicije v zdravstvo, šolstvo, vrtce, znanost, ceste... pa tudi za izplačilo plač v šolah, vrtcih, zdravstvenih domovih in na vseh drugih področjih, kjer je izplačilo plač vezano na proračunska sredstva.

Težko je verjeti, da je napovedi g. Iva Vajgla o izplačilu odškodnin t. i. "izbrisanim", le naključno samo nekaj tednov kasneje sledila napoved vlade o znižanju plač vsem uslužbencem v javnem sektorju in znižanju regresa. Denar za nove volivce tranzicijske

levice bo pač treba nekje vzeti... Razvoj države Slovenije in blagostanje obstoječih državljanek in državljanov, tudi tistih 200.000 novih, ki so si v času po osamosvojitvi brez težav uredili svoj status, ker so spoštovali slovensko zakonodajo, pa bosta žrtvovani na oltarju politične kalkulacije tranzicijske levic.

Na osnovi predstavljenih dejstev predlagatelj interpelacije ugotavlja, da je ministrica Katarina Kresal osebno in politično odgovorna:

- za neustrezno izvrševanje 8. točke odločbe Ustavnega sodišča Republike Slovenije št. U-I-246/02-28 (ZIOdlUS246/02) (Ur.l. RS, št. 135/03) in zlorabo ministrstva za politične namene,
- za nedemokratično ignoriranje izidov referendumov o "tehničnem" zakonu o t. i. "izbrisanih",
- za ustvarjanje neenakosti pred zakonom in
- očitno ogrožanje sistema javnih financ vključno z uresničevanjem socialnih dobrin (šole, vrtci, zdravstvo) ter investicijami in plačami vseh, ki so vezani na sistem proračuna zaradi lahkomiselnega ravnanja in sprenevedanja v zvezi z odškodninami za t. i. "izbrisane",

zato predlagamo Državnemu zboru Republike Slovenije, da jo razreši.

Priloga:

- podpisi poslank in poslancev:

Jože Tanko

France Cukjati

Marjan Bezjak

Andrej Vizjak

Branko Marinič

Robert Hrovat

Aleksander Zorn

Marijan Pojbič
Zvonko Lah
Danijel Krivec
Jožef Jerovšek
Miro Petek
Eva Irgl
Milan Čadež
Iztok Podkrižnik
Darko Menih
Peter Verlič
Ivan Grill
dr. Vinko Gorenak
Rudolf Petan
Alenka Jeraj
Janez Janša
mag. Branko Grims